

פרק האורג

קה: אע"פ שמחלל את השבת יצא ידי קריעה

בירושלמי מקשה מ"ש ממצה של גזל דהוי מהבב"ע. ומתרחץ תמן גופו עבירה בריס הכא הוא עשה עבירה.

הק"ע מפרש דבגזל הגזל מסייע לקיום המצוה דאלמלא שגזל להמצה לא היה לו במה לצאת. אבל הכא החילול שבת לא סייע לקיום המצוה.

והשפת אמת מפרש דהמצוה אינה גוף הקריעה אלא שילבש בגד קרוע. אלא דבעצמו מפקפק בזה.

וכ"ז אינו במשמעות לשון הירושלמי כ"כ, אלא משמע דהכי קאמר, דבגזל החפצא הוא חפצא של עבירה שהוא בעמוד והחזיר, משא"כ לגבי שבת.

וכמו שכתבו כמה ראשונים דאחר יאוש לא הוי מהבב"ע כיון שאינו עוד בעמוד והחזר.

אבל הג"ר אהרן קטלר הקי' על זה ממה שפסק הרמב"ם דאינו יוצא במצה של טבל ובמצה של הקדש, דלכי ג"כ אין זה חפצא של עבירה רק דאיסור אכילה רכיב עלייהו.

ותירץ דמכל מקום התם עכ"פ מונח בהחפצא שאי אפשר לקיים בה המצוה בלא עבירה. משא"כ הבגד לא מונח בו שיהיה עבירה לקרעה.

ואגב להעיר דהרמב"ם פסק דלולב הגזול כשרה, וכדעת שמואל ר"פ לולב הגזול. וקשה מאי שנא ממצה גזולה דפסק דלא יצא בה יד"ח. ותי' הגאון הנ"ל ועוד אחרונים דבמצה האכילה היא מעשה עבירה (וגם מונח בהחפצא כנ"ל) משא"כ בלולב עכ"פ הנטילה עצמה אינה מעשה עבירה (דכיון שמצוות לאו ליהנות נתנו אינו לוקח שום השתמשות של ממון במה שנוטלה לשם מצוה) רק דהוא חפצא של עבירה בעצם דהוא בעמוד והחזר ובוזה פסק כשמואל דכשר.

ובסברת הירושלמי דלא חשיבא מהבב"ע כ"א כשמונח בהחפצא כו' יש לבאר יותר על פי המבואר בירושלמי פ' לולב הגזול דפסול מהבב"ע הוא משום שאין קטיגור נעשה סניגור, וקטרוג זה י"ל דשייך דוקא מצד החפצא, וק"ל.